

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ-2025

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875
ББК 74.489.4
А 43

Затверджено вченою радою гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії від 29 січня 2025 року, протокол № 6.

Актуальні питання професійного становлення сучасної молоді :
збірник наукових праць студентів / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець.
Хмельницький : ХГПА, 2025. Вип. IV. 498 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, Спілки дизайнерів, Всеукраїнської спілки автентики;

Онищук М. І. – директор Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України, член Всеукраїнської музичної спілки.

©Циганюк Л.І., 2025
©Качуринець Л.В., 2025

ЗМІСТ

МИСТЕЦТВО

Атаманчук Елеонора Богдана, Топорівська Ярослава. Фундатори диригентсько-хорової підготовки студентів факультету мистецтв ТНПУ ім. В. Гнатюка.....	9
Багрій Владислав. Творчість Гулака-Артемівського в українській вокальній спадщині.....	16
Бардецький Володимир. Проблематика сучасної української авторської музики.....	21
Богатирьова Майя, Лупак Наталія. Вплив стародавніх культур на іспанський танець.....	26
Боднарчук Каріна, Машталер Ірина. Фестивалі та конкурси з хореографічного мистецтва: значення для професійного росту танцівників.....	35
Валькова Юля. Особливості роботи диригента в контексті виконавської інтерпретації хорових творів.....	41
Водяна Марія. Розробка регіональної програми розвитку камерно-інструментального та оркестрового виконавства Тернопільщини.....	45
Волох Дмитро, Щур Людмила. Роль хореографічного мистецтва у формуванні національної ідентичності.....	52
Галела Христина, Щур Людмила. Національний вираз сучасної української пісенної естради: методологія питання.....	59
Гудкова Аліна. Декоративний живопис як можливість розвитку художнього бачення в дітей.....	65
Довгань Олександра, Водяна Валентина, Солонинка Тетяна. Роль акторської майстерності у створенні сценічного образу у хореографії.....	70
Доленко Катерина. Вплив традицій українського народного мистецтва на сучасне живописне мистецтво.....	76
Заліщук Анастасія. Використання сучасного танцю Contemporary Dance у процесі психологічної гармонізації особистості.....	79

РОЛЬ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У СТВОРЕННІ СЦЕНІЧНОГО ОБРАЗУ У ХОРЕОГРАФІЇ

Олександра Довгань,

*студентка I курсу бакалаврату спеціальності 024 Хореографія
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

Валентина Водяна,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

Тетяна Солонинка,

*асистент кафедри
музикознавства та методики музичного мистецтва
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

У статті досліджено роль акторської майстерності у процесі створення сценічного образу в хореографії. Розглянуто значення акторських технік у розвитку емоційної виразності танцівника та формуванні його здатності передавати ідеї, почуття і сюжетні лінії через рух. Проаналізовано взаємозв'язок між технічною досконалістю виконання танцювальних елементів і майстерністю художнього перевтілення виконавця. Розкрито сучасні підходи до інтеграції акторської майстерності у навчальні програми для хореографів і танцівників. Висвітлено вплив акторської підготовки на естетичну та емоційну складові танцювальної вистави.

Ключові слова: *мистецтво, хореографія, акторська майстерність, сценічний образ.*

Розвиток хореографічного мистецтва у сучасному світі вимагає нових підходів до створення сценічного образу, який стає основою для емоційного впливу на глядача. У цьому контексті акторська майстерність виконавця відіграє

важливу роль, саме через поєднання техніки танцю та виразності акторської гри формується багатогранний, живий і переконливий сценічний образ.

Сучасна хореографія активно взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як театр, кіно та перформанс, що сприяє інтеграції акторських технік у танцювальну практику. Це створює потребу вивчення нових методик навчання виконавців, які дозволяють розвивати їхні акторські здібності, розкривати внутрішню емоційність і вміння взаємодіяти з партнером та глядачем.

Значення акторської майстерності в хореографії також підсилюється через зростання інтересу до емоційно наповнених вистав, де акцент робиться не лише на технічну досконалість рухів, але й на драматургію, сюжетну глибину та передачу почуттів. Уміння хореографа і танцівника створювати виразні образи сприяє підвищенню художньої цінності постановки та поглибленню взаємодії з аудиторією.

Дослідження ролі акторської майстерності у створенні сценічного образу в хореографії є актуальним як з точки зору вдосконалення професійної підготовки виконавців, так і в контексті розвитку сучасного сценічного мистецтва загалом.

Значення акторських технік у розвитку емоційної виразності танцівника є надзвичайно важливим у контексті сучасного хореографічного мистецтва. Танцівник не лише виконує технічно складні рухи, а й виступає носієм художньої ідеї, здатним передавати емоції, почуття та сюжетні лінії через пластику тіла. Акторські техніки: робота над мімікою, жестами, внутрішнім станом і здатністю до перевтілення, дають змогу виконавцю наповнити танець смисловим змістом та досягти глибшого взаємозв'язку з аудиторією.

Залучення акторської майстерності сприяє розкриттю внутрішнього світу танцівника, допомагаючи йому виражати складні психологічні стани та створювати яскраві, багатогранні образи. Через оволодіння акторськими техніками виконавець отримує можливість точніше доносити до глядача концептуальну ідею постановки, підкреслюючи її емоційну і драматургічну наповненість. Це стає особливо важливим у контексті сучасної хореографії, яка часто звертається до складних і багатопланових сюжетів.

Використання акторських прийомів також дозволяє танцівнику органічно інтегрувати елементи театральної виразності у танець, розширюючи його художні межі. Таким чином, акторська майстерність слугує інструментом, що збагачує виконавську палітру танцівника, роблячи його рухи не лише технічно досконалими, а й емоційно насиченими та виразними.

Взаємозв'язок між технічною досконалістю виконання танцювальних елементів і майстерністю художнього перевтілення виконавця є одним із ключових аспектів хореографічного мистецтва. Технічна досконалість забезпечує базу, на якій будується виконання, даючи танцівнику можливість точно відтворювати складні рухи, керувати тілом і виражати різноманітні пластичні форми. Без ґрунтовної технічної підготовки неможливо досягти свободи виконання, необхідної для передачі емоцій і створення переконливого сценічного образу.

Однак самих технічних навичок недостатньо для повноцінного розкриття художнього задуму. Майстерність художнього перевтілення, яка базується на акторській майстерності, додає виконанню емоційної глибини, дозволяючи танцівнику створювати багатогранні образи та передавати зміст, що виходить за межі фізичного руху. Це вимагає від виконавця вміння працювати з емоційними станами, взаємодіяти з партнером, залучати глядача до переживання внутрішньої драми або концептуального змісту вистави (Літовченко, 2023: 267).

Гармонійне поєднання технічної майстерності та акторського перевтілення дозволяє досягти інтегрального ефекту, де рух і емоція стають єдиним цілим. Техніка стає інструментом, за допомогою якого передається внутрішній стан виконавця, а майстерність перевтілення додає рухам смислової глибини і художньої виразності. Танцівник, який володіє обома аспектами, здатен не лише виконати складні рухи, а й зробити їх емоційно насиченими, викликаючи у глядача сильні переживання.

На нашу думку, технічна досконалість і художнє перевтілення є взаємодоповнюючими елементами, що забезпечують високу якість виконання у хореографії. Їхній баланс визначає здатність танцівника створювати незабутні

сценічні образи, які не лише вражають технічною складністю, а й зворушують своєю емоційною правдивістю.

Сучасні підходи до інтеграції акторської майстерності у навчальні програми для хореографів спрямовані на розвиток гармонійної взаємодії технічних і творчих навичок виконавців. В умовах постійного оновлення мистецтва, акцент робиться на міждисциплінарність, що дозволяє поєднувати класичні хореографічні техніки з елементами театральної педагогіки.

Одним із ключових напрямів є впровадження спеціальних акторських курсів у навчальні програми хореографічних закладів. Ці курси зосереджені на розвитку міміки, жестів, вміння передавати емоційні стани, а також на техніках перевтілення та побудови сценічного образу. Викладачі театального мистецтва запрошуються до співпраці з хореографічними кафедрами для передачі методик роботи над внутрішньою драматургією руху.

Практичні заняття доповнюються творчими лабораторіями, під час яких студенти працюють над інтерпретацією сюжетів, розігрують імпровізації та досліджують виразні можливості тіла у поєднанні з акторською грою. Такі лабораторії стимулюють розвиток уяви, емоційної чутливості та здатності до творчого експерименту.

Сучасний підхід також передбачає активне використання інтерактивних і цифрових технологій. Наприклад, відеоаналіз допомагає студентам відстежувати свою виразність у русі та порівнювати різні емоційні трактування сценічного образу. Крім того, участь у мультимедійних проєктах і перформансах розширює їхній досвід роботи з комплексними художніми формами.

Ще одним важливим аспектом є акцент на персоналізованому підході до розвитку виконавців. Викладачі працюють над тим, щоб допомогти кожному студенту розкрити свій індивідуальний стиль і знайти особисті засоби виразності через інтеграцію акторської майстерності.

Усе це сприяє формуванню багатогранних виконавців, здатних створювати яскраві, емоційно насичені сценічні образи, що відповідають сучасним вимогам хореографічного мистецтва.

Акторська підготовка суттєво впливає на естетичну та емоційну складові танцювальної вистави, збагачуючи її зміст і форму. У хореографічному мистецтві, де рух є основним засобом виразності, саме акторська майстерність дозволяє надати танцю драматургічної глибини, створюючи образи, здатні резонувати з глядачем на емоційному рівні.

Естетична складова вистави, яка проявляється у візуальній гармонії, пластичності та композиційній довершеності, значною мірою залежить від того, наскільки виконавець може надати своїм рухам змістовної наповненості. Завдяки акторській підготовці танцівник отримує здатність не лише демонструвати технічну майстерність, а й створювати виразні картини, наповнені емоціями, що підсилюють художній вплив постановки.

Акторська майстерність також відіграє ключову роль у формуванні емоційної складової вистави. Танцівник, який володіє акторськими техніками, здатен передати внутрішній конфлікт персонажа, його почуття та переживання через рух і міміку. Це створює глибший зв'язок між сценою та глядачем, викликаючи співпереживання та емоційну залученість.

Крім того, акторська підготовка сприяє цілісності вистави, адже вона допомагає танцівникам краще усвідомлювати драматургічну логіку твору. Виконавці, які розуміють мотивацію своїх персонажів та їхню роль у загальній структурі постановки, створюють гармонійні образи, що інтегруються у хореографічний задум. Акторська підготовка значно збагачує танцювальну виставу, підвищуючи її естетичну цінність і емоційну силу. Вона дозволяє танцювальному мистецтву виходити за межі фізичного руху, перетворюючи його на багатовимірний художній твір, який здатний глибоко впливати на сприйняття глядача (Гекалюк, 2015).

Отже, акторська майстерність відіграє ключову роль у створенні сценічного образу в хореографії, забезпечуючи гармонійне поєднання технічної досконалості танцювальних елементів із глибокою емоційною виразністю. Вона слугує інструментом, який дозволяє виконавцям трансформувати фізичний рух у багатовимірний художній засіб, здатний передавати ідеї, почуття та сюжетні

лінії. Розвиток акторських навичок у танцівників сприяє формуванню яскравих і переконливих сценічних образів, які глибоко впливають на глядача. Інтеграція акторської підготовки в навчальні програми хореографів і танцівників забезпечує багатогранний розвиток виконавців, збагачуючи їхню емоційну чутливість, виразність і здатність до творчого перевтілення.

Акторські техніки також є важливим елементом, що підсилює естетичну та емоційну складові танцювальних вистав. Вони допомагають розкривати драматургічний потенціал хореографічних постановок, роблячи їх більш цілісними, насиченими і здатними викликати у глядачів сильні емоційні переживання.

У сучасній хореографії, яка прагне поєднувати різні види мистецтва, акторська майстерність стає необхідною умовою для створення інноваційних та емоційно резонансних вистав. Гармонійне поєднання технічної майстерності з акторськими навичками відкриває нові можливості для розвитку танцювального мистецтва, підвищуючи його художню цінність та впливовість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гекалюк, Л. Ю. (2015). *Основи акторської майстерності і режисури в танці: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів мистецько-педагогічних спеціальностей*. Умань: ФОП Жовтий О. О.
2. Літовченко, О. & Плахотнюк, О. (2023). Виразальні прийоми в процесі втілення ідейно-художнього вирішення хореографічної вистави. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» (March 24, 2023; Zagreb, Croatia)*, 267–268. Вилучено із <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/836>
3. Літовченко, О. А. (2020). *Пластика як інтеграційний засіб в сценічному мистецтві*. Publishing House «Baltija Publishing», 82–84.
4. Сосніна, В. Ю. (2018). *Теорія і практика акторської майстерності у хореографії: Тези лекцій*. Львів. Вилучено із <https://surl.li/klgrgz>